Uitnodiging

Themabijeenkomst Huisvesting Buitenlandse Werknemers

17 maart – aanvang 19:15

Raadszaal, Dick Ketlaan 21, Wognum

Geachte raadsleden,

Graag nodigen wij u uit voor de themabijeenkomst over de huisvesting van buitenlandse werknemers. Tijdens deze bijeenkomst willen wij met u in gesprek gaan over de uitdagingen en daarbij de mogelijke oplossingen rondom dit onderwerp, die uiteindelijk zullen worden verwerkt in de nota van uitgangspunten voor de huisvesting van buitenlandse werknemers.

Deze bijeenkomst is bedoeld om gezamenlijk de koers bepalen voor de huisvesting van buitenlandse werknemers in onze regio, met als basis de informatie van de informatiebijeenkomst van 6 februari jl.. We gaan dieper in op de thema's en vraagstukken die hierbij een rol spelen en bespreken welke uitgangspunten we moeten opnemen in de nota van uitgangspunten die we gaan opstellen. Het beleid huisvesting buitenlandse werknemers wordt geactualiseerd op basis van deze nota.

In de discussiepunten is aandacht voor de aangebrachte onderwerpen uit de motie ''evaluatie arbeidsmigrantenbeleid'' en de aanbevelingen uit het raadsvoorstel van de beleidsevaluatie. Tijdens de informatiebijeenkomst hebben raadsleden de kans gehad om onderwerpen aan te dragen voor de discussie. Deze onderwerpen zijn meegenomen in de voorbereiding van de themabijeenkomst.

De discussie zal zich richten op de volgende onderwerpen:

1. Bespreking van beleid rondom de uitbreiding van huisvesting:

- Wat is de visie van de gemeente op de uitbreiding van het aantal beschikbare bedden voor buitenlandse werknemers bij agrarische bedrijven?
- Willen we in het beleid een groeinorm* toepassen bij de huisvesting van buitenlandse werknemers die bij agrarische bedrijven worden gehuisvest?
- In hoeverre moeten we het aantal bedden voor buitenlandse werknemers aanpassen in verhouding tot de groei van de werkgelegenheid in specifieke sectoren?

**groeinorm= bij het aanvragen van een vergunning voor huisvesting buitenlandse werknemers wordt er beoordeeld hoeveel huisvestingsplekken een bedrijf daadwerkelijk nodig heeft. Met een groeinorm krijgt het bedrijf de mogelijkheid om 5-20% meer huisvestingsplekken te realiseren dan op dat moment voor de bedrijfsvoering noodzakelijk is. Dit zorgt ervoor dat bedrijven minder vaak vergunningsaanvragen hoeven te doen wanneer het bedrijf groeit.*

2. Discussie over economische- en sectorale ontwikkelingen en brede welvaart.

- Wat is de rol van de gemeente in het adresseren van de maatschappelijke impact van het aandeel 'lage lonen' in sectoren zoals logistiek, tuinbouw, bouw en de voedingsindustrie?
- Wat is de rol van de gemeente in het stimuleren van een verschuiving van deze sectoren naar meer innovatieve en robotisering-oplossingen, en hoe kan dit impact hebben op de huisvestingsbehoefte van buitenlandse werknemers?
- Kan de gemeente een bedrijfseffectrapportage** verplicht stellen voor nieuw te vestigen bedrijven?

***Bedrijfseffectrapportage= een analyse die onderzoekt hoe de activiteiten van een bedrijf bijdragen aan de bredere maatschappelijke welvaart, naast enkel de financiële winst. In plaats van zich alleen te richten op traditionele economische indicatoren zoals omzet of winst, kijkt een bedrijfseffectrapportage naar de impact van een bedrijf op verschillende dimensies van welvaart, zoals: Economische-, sociale-, ecologische- en culturele welvaart.*

3. Verdieping van de thema's voorafgaand aan de bijeenkomst:

- Wat kunnen we leren van het Westlands model voor de huisvesting van buitenlandse werknemers?
- Op welke manier moet er onderscheid worden gemaakt tussen tijdelijke huisvesting voor seizoensgebonden werknemers en langdurige huisvesting voor buitenlandse werknemers die meer permanent in Nederland willen blijven?
- Op welke manier willen we de regionale samenwerking bevorderen?
- Hoe zorgen we ervoor dat tijdelijke oplossingen geen "permanente" problemen veroorzaken in de woonmarkt?

4. Tegemoetkomen aan de behoeften van de buitenlandse werknemers in onze gemeente:

- Willen we als gemeente een actievere rol gaan spelen in het aanbieden van informatie aan buitenlandse werknemers?
- Zijn we als gemeente bereid om te investeren in het verbeteren van integratie en sociale cohesie voor buitenlandse werknemers?

Programma:

19:15 – **Welkom en inleiding**

- Welkom door de voorzitter T. Berlijn.
- Korte uitleg over het doel van de avond.

19:30 – **Fase 1: De Plenaire Stellingenronde**

- Partijen krijgen de mogelijkheid om in maximaal 5 minuten hun standpunt over één of meerdere stellingen toe te lichten.

Stelling 1: Het beleid moet het mogelijk maken om meer buitenlandse werknemers bij agrarische bedrijven te huisvesten.

Stelling 2: Er moeten prestatieafspraken gemaakt worden met gemeenten uit de regio, zodat iedere gemeente naar evenredigheid huisvesting realiseert.

Stelling 3: De gemeente moet een actieve rol gaan spelen in de informatievoorziening voor buitenlandse werknemers.

Stelling 4: Het beleid moet op meer manieren onderscheid maken tussen de huisvesting voor seizoensgebonden werknemers en werknemers die (meer) permanent in Nederland willen blijven.

Stelling 5: De gemeente moet onderzoeken of we een bedrijfseffectrapportage verplicht kunnen stellen voor nieuw te vestigen bedrijven, om zo de brede welvaart in acht te nemen.

20.30 – **Korte pauze**

20:40 – **Fase 2: Plenaire Discussie**

- Verdieping van de discussie op basis van reacties op de stellingen.
- Mogelijkheid voor raadsleden om met elkaar in gesprek te gaan en standpunten verder te verduidelijken.
- Raadsleden kunnen een onderwerp (binnen het thema huisvesting buitenlandse werknemers) aandragen voor het debat.

21:30 – **Afronding**

- Afsluiting van de bijeenkomst en dankwoord.

Wij kijken ernaar uit u op 17 maart te verwelkomen. Uw inbreng is van groot belang voor het ontwikkelen van een doordacht en gedragen beleid voor de huisvesting van buitenlandse werknemers in onze gemeente.

Met vriendelijke groet,

Het college van de gemeente Medemblik

N.B.: tijdens de raadsvergadering van 7 november 2024 is een motie aangenomen die het college opdraagt om in Q2 een themabijeenkomst te initiëren over voornamelijk verblijfsbelasting. Om deze reden ligt de focus tijdens de informatie- en themabijeenkomst van 6 februari en 17 maart hoofzakelijk op huisvesting, en wordt er niet ingegaan op het thema verblijfsbelasting.

Stukken ter voorbereiding op de themabijeenkomst

1. Beleid Huisvesting Buitenlandse Werknemers (*Gemeente Medemblik, 2021*)
Het beleidsstuk bevat de huidige regels rondom huisvesting buitenlands werknemers. Het stuk laat zien waar we nu staan.

2. Beleidsevaluatie Huisvesting Buitenlandse Werknemers 2024 (*Gemeente Medemblik, 2024*)
De Beleidsevaluatie Huisvesting Buitenlandse Werknemers reflecteert op de effectiviteit van het huidige beleid en geeft aanbevelingen voor een beleidsactualisatie. De aanbeveling voor het opstellen van een nota van uitgangspunten huisvesting buitenlandse werknemers is de directe aanleiding voor de informatie- en themabijeenkomst.

3. Huisvesting Arbeidsmigranten in Medemblik: Onderzoek Rekenkamercommissie Medemblik-Opmeer (*Rekenkamercommissie, 2023*)
In 2023 heeft de Rekenkamercommissie een beleidsevaluatie uitgevoerd over het beleid huisvesting buitenlandse werknemers. Hier kwamen aanbevelingen uit die zijn meegenomen in de eigen beleidsevaluatie van 2024 (*zie "Beleidsevaluatie Huisvesting Buitenlandse Werknemers 2024"*).

4. Geen tweedehandsburgers (Rapport Roemer) (*Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten, 2020*)
Het rapport "Geen tweedehandsburgers" geeft aanbevelingen om misstanden bij buitenlandse werknemers in Nederland tegen te gaan. Het rapport was de aanleiding voor veel gemeenten in Nederland om kritisch te kijken naar de kwaliteit én kwantiteit van huisvesting van buitenlandse werknemers.

5. Drie jaar na Roemer: Jaarrapportage arbeidsmigranten 2023 (*Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 2023*)
De jaarrapportage reflecteert op de stand van de zaken van de aanbevelingen die gedaan zijn in het vorige Roemer rapport ("*Geen tweederangsburgers*").

6. Monitor arbeidsmigranten provincie Noord-Holland (*Decisio, Provincie Noord-Holland, 2024*)
De monitor arbeidsmigranten geeft een kwantitatieve weergave van de buitenlandse werknemers in de regio Westfriesland in de periode 2020 tot 2022. De monitor geeft een prognose van het aantal buitenlandse werknemers in de regio t/m 2030.

7. Actualisatie onderzoek arbeidsmigranten Noord-Holland Noord (*Decisio, 2022*)
De actualisatie geeft een kwantitatieve weergave van de buitenlandse werknemers in de regio Westfriesland in de periode 2010 tot 2020. Dit document is de voorganger van de "monitor arbeidsmigranten provincie Noord-Holland" en is toegevoegd ter vergelijking.

8. Informatie over het Westlands model (*Gemeente Medemblik, 2025*)
Het Westlands model is een terugkerend onderwerp in de discussie rondom de huisvesting van buitenlandse werknemers. In deze informatienota wordt informatie rondom het Westlands model verstrekt.

9. Afgewogen arbeidsmigratie: Gericht arbeidsmigratiebeleid voor brede welvaart (*Adviesraad migratie, 2024*)
De Adviesraad Migratie laat in dit rapport zien hoe een concrete uitwerking van een brede welvaart als doelstelling van arbeidsmigratiebeleid op verschillende terreinen eruit zou kunnen zien. Met name "het integreren van het arbeidsmigratieperspectief in andere beleidsterreinen zoals het economisch structuurbeleid en het arbeidsmarktbeleid" is relevant voor de discussie tijdens de themabijeenkomst.

10. Update over 2 middelgrote huisvestingslocaties (*Gemeente Medemblik, 2025*)
Momenteel is gemeente Medemblik bezig met het realiseren van 2 middelgrote huisvestingslocaties voor buitenlandse werknemers. In dit document wordt de voortgang van de projecten besproken.

11. Zicht op arbeidsmigranten: Een belevingsonderzoek naar de positie van EU-arbeidsmigranten, derdelanders en ontheemde Oekraïners in Nederland (*Risbo, 2024*)
Uniek aan dit rapport van Risbo is dat er nog nooit eerder op deze schaal aan buitenlandse werknemers zelf is gevraagd hoe zij vinden dat het met hen gaat. Met dit onderzoek doet Risbo een eerste aanzet om de stem van buitenlandse werknemers te laten horen over hun eigen positie.

12. Ethos-telling van dak- en thuisloosheid: Regio West-Friesland (H4) (*Ethos, 2024*)
Dit rapport van Ethos bevat de resultaten van een telling omtrent dakloosheid die plaatsvond op 9 april 2024 in regio Westfriesland. In hoofdstuk 4 van het rapport wordt ingegaan op de resultaten van kwalitatief onderzoek naar buitenlandse werknemers en het verblijf op campings en vakantieparken.